

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Septima. An Angelus possit movere se de extremo ad extremum non
transeundo per medium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Indivisibiliter entitative, concedo, existendo & transeundo spatium divisibile, nego mi. & conseq. itaque, licet Angelus ubique & semper sit indivisibilis, attamen indivisibiliter non transit, & existit, & posito, quod existeret etiam in puncto indivisibili, posset tamen adhuc transire motu continuo spatium divisibile, non enim haberet necessè, ut in puncto tantum tangat, sufficeret etiam sic tangere.

V. *Plotus continuo non potest moveri in instanti,*
Dico 2. *angelum non potest moveri motu continuo proprie dicto in instanti, bene tamen motu improprie accepto, prout cum mutatione coincidit.*

Probatur prima pars: Quia illud, quod per se ex sua essentia dicit successione, nec per Deum potest esse in instanti, sed motus, proprie dictus, ex sua ratione formali, dicit successione, ergò non potest fieri in instanti. Probatur ma. quia omne tale habet partem post partem sibi invicem succedentem, incompossibiles simul in actu, ergò nequeunt fieri in instanti, alioquin essent simul, & res non esset continua & successiva.

Probatur secunda pars: Tum, quia in hoc nulla apparet repugnantia, quòd enim defectò terminus motus localis non habeatur statim, provenit ex imperfectione virtutis moventis, quæ non est ponenda in Angelo. Tum, quia si non posset, maximè idèò, quia quod quiescit toto aliquo tempore, non potest se aliter habere in ultimo instanti illius temporis, sed hæc ratio nihil probat, ergò. Ma. est adversariorum; probatur mi. quia illa propositio non est vera, ergò. Probatur ant. quia alioquin sequeretur, quòd substantia panis, quæ toto tempore quiescit sub accidentibus, non posset mutari in ultimo instanti consecrationis prolata; & sic vel non esset ibi corpus Christi, vel esset simul cum substantia panis, quorum neutrum est dicendum. Deinde, aer toto tempore præcedente illuminationem quiescit sub tenebris, sed si in ultimo instanti non posset mutari, sequeretur, quòd illuminatio non fieret in instanti, vel lumen & tenebræ essent simul, quòd æqualiter absurdum est, ergò.

VI. **Dices:** Propositionem illam veram esse, connaturaliter loquendo, non verò supernaturaliter, transubstantiatio autem est actio supernaturalis; sed contra 1. illuminatio est naturalis, ergò nec in naturalibus est vera. Contra 2. quia materia, quæ quiescit sub forma priori, in instanti mutatur ad aliam. Cajetanus putat, quòd exemplum de illuminatione non improbet dictam propositionem, quia illuminatio est terminus motus localis Solis. Verùm hæc responsio penitus est nulla, nam imprimis terminus motus localis Solis non est alius, quam ubi, quo fit præsens aëri nostro, illuminatio proinde nec per se primò, nec per se secundò dici potest terminus motus localis. Deinde potest Deus producere corpus luminosum, quod sine motu in instanti illuminabit aërem, quæ illuminatio non fiet per motum localem. Nec refert, quòd illa productio corporis luminosi est & miraculosa, res tamen, quæ producitur, naturalis esset, & naturalis ejus effectus posterior.

Quæres: Quodnam sit subjectum motus localis in Angelo? R. esse ipsum Angelum secundum suam substantiam, ratio est primò, quia motus Angeli est ipsa acquisitio ubi, seu existentia Angeli in alia atque alia parte spatii, sed huiusmodi existentia est in Angelo, ut in subjecto, ergò. Secundò, idem est subjectum termini motus in facto esse, & in fieri, sed subjectum termini motus localis, ut puta, existentia in facto esse in loco, est ipsa substantia Angeli, ergò eadem substantia est subjectum illius termini in fieri. Tertiò, si Angelus moveretur in vacuo, subjectum motus esset ipsa substantia Angeli, ergò & aliàs, patet ant. quia ibi nihil aliud posset assignari.

VII:
*Motus sub-
 jectum est
 ipse Ange-
 lus.*

Quæres 2. An motus Angeli sit semper acquisitivus & deperditivus? Vel, an quandoq; deperditivus tantum, vel acquisitivus tantum? Ante resolutionem nota, Aristotelem illum triplicem modum movendi respectu termini assignasse per hoc, quòd alius sit à subjecto in subjectum, à loco ad locum; à non subjecto in subjectum, à non loco ad locum; à subjecto in non subjectum, à loco ad non locum: R. Angelum omnibus illis modis se movere posse, nam potest imprimis moveri à Cælo in terram, & tunc deperditivè & acquisitivè movebitur localiter; Deinde potest in una parte sui spatii adæquati existere, & retinendo hanc existentiam, potest moveri ad totum spatium, ergò poterit moveri à non loco ad locum: Et e contra potest existens in loco suo adæquato, ad unam partem se restringere, & tunc tantum deperditivè movebitur, sicut antecederet movebatur tantum acquisitivè.

VIII:
*Motus An-
 geli & ac-
 quisitivus &
 deperditivus
 est.*

Quæres 3. An Angelus existens in aliquo corpore, moveatur per accidens ad motum ipsius corporis? R. negativè. Probatur, quia Angelus nullam habet connexionem & conjunctionem cum illo corpore, ergò non poterit moveri per accidens ad motum ejus, quia nihil movetur per accidens ad motum alterius, nisi inhereat alteri, ut accidentia substantiæ, vel contineatur ab altero, ut aqua in vase, homo in navi, vel aliqua naturali necessitate illi coniungatur, sed Angelus nihil simile habet, respectu corporis, ergò. Confirmatur; quia, si moveretur ad motum corporum, posset, quicumque moveret corpus, movere Angelum, quod tamen constat nunquam fieri, ergò.

IX:
*Angelus
 existens in
 corpore non
 movetur per
 accidens contra
 illo.*

QUESTIO VII.

An Angelus possit movere se de extremo ad extremum, non transeundo per medium?

Affirmat D. Thomas 2. p. q. 53. a. 2. negat Scotus 2. d. 2. q. 12. D. Bonaventura, Gregorius, & plurimi alii. Pro qua sententia, Notandum, medium, per quod Angelus transire debet, esse duplex, unum est aliquid extremorum, & aliud nihil est extremorum, medium primo modo est illud, quod conjungit extrema ad se invicem, verbi gratia punctum, quod continuat duas lineas, unde illa extrema, quæ habent medium quod est aliquid ipsorum, sunt
 imme-

I.

immediata, ut patet in exemplo allegato. Medium altero modo illud est, quod non est continuativum extremorum. Hoc notato, quaestio procedit de motu successivo & instantaneo quoque, licet sit improprie dictus. Unde cum Scoto pono sequentes conclusiones &

II.
Non potest transire extremum non transeundo medium.

DICO I. Non potest Angelus se movere continuo motu de extremo in extremum, non transeundo medium aliquid ipsorum. Probat: Medium aliquid extremorum est ratio continuitatis extremorum, sed continuitas motus essentialiter dependet ex continuitate extremorum, ergo impossibile est moveri sic, non transeundo per medium. Confirmatur: Si moveatur continue ad locum proximum, necessario pertransit omnes spatii continui partes indivisibiles, & divisibiles, communicantes, & non communicantes, ergo impossibile est, Angelum sic continue motum non transire partes intermedias, quae sunt ratio continuitatis,

III.
Etiam medio nihil extremorum.

DICO 2. Nec potest Angelus ex se moveri continue de extremo ad extremum, non pertransito etiam medio nihil extremorum.

Probatur primò Ex Aristotele 7. Phys. dicente, *medium est in quod prius venit, quod mutatur.*

Probatur secundò: Si motus continuus est, ejusque continuitas essentialiter pendet ex continuitate spatii, ergo necesse est, extremum continuari extremo, sed continuatur per medium praedictum, ergo, &c. tertio, quia, quod movetur continue, aliquando debet esse in termino à quo, aliquando in medio, & tandem in termino ad quem, quia in motu continuo non est simul in termino à quo, & ad quem, ergo.

IV.
Bene tamen quod est quid extremorum.

DICO 3. Potest Angelus ex se instantaneè moveri de extremo ad extremum immediatum, non pertransito medio, quod est quid extremorum. Probat, tum, quia hoc non excedit virtutem & limitationem Angelicæ potentiae: Tum, quia, si transiret per medium, continue transiret, & non instantaneè, ergo. Hinc, si Angelus sit in loco pedali, potest se in instanti ponere in alio loco pedali immediato, non dimittendo primò partem primi loci successione quâdam, sed simul, & instantaneè dimittendo primum locum totum, & acquirendo totum locum secundum in instanti.

V.
Sive instantaneè, sive successivè moveatur medium tangere debet.

DICO 4. Non potest naturaliter Angelus moveri de extremo ad extremum distans, pratermissis mediis, sive moveatur instantaneè, sive successivè. Probat: Non potest Angelus naturaliter de Cælo in terram moveri, nisi omnes Sphæras transeat, ergo. Probat ant. à Doctore subtili, Ordo praefixus superiore agente, servandus est necessariò cuicumque agenti inferiori, quando ejus actio versatur circa illum ordinem, sed ordo praefixus à Deo est, ut creaturæ omnes, transeunt ab uno extremo ad aliud, transeant per omnia media ubi, ergo Angelus nequit transire de Cælo ad terram, nisi transeat per medias Sphæras ignis aëris, &c. probatur minor primò; quia idè Aristoteles docet 8. Metaph. quòd nullum agens creatum potest im-

mediatè facere ex vino acetum, quia necessariò mediat alia forma, & necessariò praerequiratur alteratio pravia, ergo. Secundo, quia omnibus creaturis est praefixus ordo in tempore, ita, ut nullo sit in uno extremo, & in alio, nisi per medium, ergo etiam habebit talem praefixum ordinem Angelus respectu loci, cum inter corpora sit æquè subordinatio & continuatio. Confirmatur conclusio: Si Angelus hoc posset, nulla distantia impediret ejus actionem, & sic existens in Cælo posset agere in centro terre, nullâ præmissâ actione circa media, quòd nemo dicit. Sed

DICES I. Hæc conclusio contradicit priori, ergo probatur ant. quia illa affirmat, hæc negat, & licet prior loquatur de medio aliquid extremorum, & hæc de medio nihilo extremorum, attamen, ordo praefixus est æquè necessarius inter media aliquid extremorum, ac inter medium nihilum extremorum. Si negando ant. cum probat. ad rationem dico, quòd mobile transiens ab uno loco immediato ad alium in instanti, pertransit omnia ubi intermedia, secundum ordinem nature, cum inter illa sit ordo potentialis tantum, unde non est necesse, quòd omnia media pertransiret secundum ordinem durationis. Itaque medium, quod est aliquid extremorum, seu communicans, habet tantum ordinem potentialitatis ex parte rei, quia illa ubi intermedia sunt in potentia solum infinita, sicut de continuo quantitativo pariter dicitur. Ordo verò inter extrema non communicantia, seu, quae habent media nihila extremorum, est actualis, quia illa ubi in actu sunt, quae causant distantiam localem, hinc etiam actualiter debent pertransiri & duratione, priora verò tantum potentialiter secundum ordinem nature.

DICES 2. Illum ordinem non esse praefixum rebus immaterialibus, sed à materia dependentibus, hinc Angeli soluti sunt à legibus distantiae situalis, & dependentia in agendo à distantia loci. Sed revera hoc inaniter allimitur, sicut enim Angeli non absolventur à loco, ita nec à loci distantia propter suam limitationem, ex eo enim, quòd sint immateriales, absolventur tantum à loco circumscriptivo, non verò definitivo, itaque ordo ille praefixus omne creatum respicit. Verum directè contra conclusionem pro D. Thoma.

Arguitur I. Transitus de extremo ad extremum est simpliciter possibilis, ergo non est Angelo denegandus. Probat ant. intellectus intelligit extrema non intellecto medio, & anima informat partes extremas, non informat mediis indispositis, & Christus transit de Cælo ad altare in Eucharistia, sine medio, & fortè de utero Beatissimæ Virginis, sine transitu per medium, ut Virginitas ejus salvetur, ergo. Si dist. ant. est possibilis naturaliter, nego, supernaturaliter, concedo ant. & nego conseq. ad probationes antecedentis Respondeo, eas nihil concludere de naturali potentia vel non esse paritatem, nam, quòd intellectus intelligat extrema, non intellectis mediis, nec est transitus Physicus, sed intentionalis, intelligibile enim, ut tale, non dependet à loco, nec intel-

intellectus suam intellectionem de uno loco ad alium transfert. Et Anima, sicut potest informare partes extremas non informatis mediis, cum extremae sunt continuæ, ob indispositionem mediorum, ita etiam Angelus potest intra locum suum adæquatam transire de extremo in extremum, non pertransito medio; Et e contra, sicut anima non potest informare partes extremas, non sui corporis, ita nec Angelus potest transire de uno extremo ad aliud, nisi prius pertransit medium. Primum, quod dicitur de translatione Corporis Christi, est supernaturale, & fit per potentiam Dei absolutam, adeoque nil probat; Et alterum est planè fictitium, & contra communem consensum Patrum, qui docent beneficio penetrabilitatis

per medium uterum Virginis pertransiisse, sine lesione claustrum virginalis.

Arguitur 2. Sol illuminat partem distantem & extremam in instanti; ergo etiam Angelus poterit se facere præsentem extremitati alicujus loci, absq; eo, quòd sit præsens intermedio, cum habeat majorem virtutem. Et cum Rhada, quòd non sit inconueniens, aliquam alterationem esse totam simul & subito, quando agens respicit totum passum, tanquam terminum proprium, & sibi ultimè dispositum ad illam formam introducendam, unde disparitas est; quia illud extremum, quod Sol in instanti illuminat, est intra sphaeram adæquatæ actiuitatis, non sic distantia loci respectu Angli.

IX. Secundum.

DISPUTATIO VI.

DE MISSIONE & CUSTODIA ANGELORUM.

Hæc Disputatio partim Philosophica est, & partim Theologica, hæc ex Scriptura, & Patribus probabo, illa, ut sunt in se, examinabo. Sit igitur

QUÆSTIO I.

Quinam Angeli mittantur & à quo?

L. Omnes Angeli aliquando mittantur.

Supponendum cum Alensi, & communi Theologorum, Angelos inter se seruire ordinem & præcedentiam, non solum in esse naturæ, sed etiam, quia perfectioribus ornantur donis gratiæ. Quo supposito

Dico I. Angeli tam superioris, quam inferioris ordinis, aliquando mittuntur à Deo. Ita Doctor subtilis contra D. Thomam.

Probatur ex D. Paulo ad Hebræos 1.

Omnes sunt administratores spiritus, Isaia 6. Seraphim missus fuit ad purganda labia Isaiae Prophetæ. Item Luca 1. Dicitur Gabriel missus ad Virginem desponsatam viro, qui tamen, secundum mellissimum Doctorem lib. 5. de Considerat. est unus ex præcipuis Angelis. Similiter ad Tobiam missus est Raphael, qui unus est ex septem spiritibus, qui adstant ante faciem Dei. Deniq; ipse Michaël, qui est Princeps militiae cælestis, legitur missus: ergò.

II. Dices. Ista omnia & similia loca intelligenda, de illuminatione superiorum, facta inferioribus, qui proinde officium injunctum explent in assumptis corporibus, vel alio modo, unde, sicut Papa dicitur aliquem absolvere, quia alteri facultatem absolvendi imperitur, ita Angeli superiores dicuntur mitti, vel aliquid facere, quia alios illuminant, qui exequantur. Sed Contra: Non derogat dignitati Angelorum superiorum, quòd aliquando mittantur; ergò, cum Scriptura id expressè asserat, gratis hoc retorquetur in sensum alium, patet antea. Quia non est contra perfectionem, quòd mittantur ad perfectiores se, in gradibus gratiæ & donorum supernaturalium, ut fuerunt beata Virgo & Christus Dominus.

F. Amandi Hermann Metaphysica.

Probatur Conclusio secundò

III.

ex D. Bernardo Serm. 1. in Festo S. Michaëlis: ubi postquam adduxisset textum D. Pauli ad Hebr. 1. supra, hæc habet: *Neg, id cuiquam incredibile videatur, quandoquidem ipse quoq; Creator, & Rex Angelorum venit non ministrari, sed ministrare, & animam suam dare pro multis. Ut quid ergò ministerium illud Angelorum quisquam dedigneret, in quo præcedit eos, cui in excelsis, tota cum aviditate & felicitate ministrant.* Et idem clarissimè asserit lib. 5. de Confid. cap. 4. ubi ait: *Ad Dominationes referri tanquam ad Dominos regimina Principatum, tutamina Potestatum, operationes virtutum, revelationes Archangelorum, curam & providentiam Angelorum, & has omnibus præesse ac alibi frequenter supponit.* Unde ex Autoritate D. Bernardi sic argumentor ex ratione: Non est contra dignitatem verbi, ejusq; perfectionem, ut mittatur; ergò nec contra perfectionem Angelorum, patet consequentia; Quia si non est contra perfectionem Dignioris in natura absolutissimè perfecta, minus erit contra dignitatem naturæ respectivè multò imperfectioris.

Dices: Providentia Divina non sinit perverti ordinem sine necessitate, sed nulla est necessitas, quòd mittantur Angeli superiores, ergò. Et Providentiam Divinam non inverti ordinem, sine necessitate, vel utilitate, aut decencia, unde, licet necesse non sit, ut mittantur Angeli superiores, est tamen congruum, secundum illud D. Bernardi hom. 1. super missus est. *Dei quippe virtutem Christum, quem melius nuntiare decebat, quam hunc, quem simile nomen honorat.* Et D. Gregorii homil. 34. in Evangelia: *Ad hoc quippe ministerium, summum Angelum venire, dignum fuerat, qui summum omnium nuntiabat.*

IV. Etiam Angeli mali mittuntur à Deo.

Dico 2. Angeli mali mittuntur etiam à Deo. Ita Alensis.

Bbbbbb

Proba-